

בס"ד. ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשט"ו

(הנחה בלתי מוגה)

אני לדודי ודודי לי. הנה קודם לזה נאמר⁶ דודי לי ואני לו, ואח"כ נאמר אני לדודי ודודי לי. וידוע בזה דמ"ש דודי לי ואני לו, שהוא מלמעלה למטה, קאי על הזמן דחודש ניסן, שהוא הכנה למתן תורה, כמ"ש³ בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, דמ"ת הוא מלמעלה למטה. ומ"ש אני לדודי ודודי לי, קאי על הזמן דחודש אלול, שהוא הכנה לתשרי, שזהו שאני לדודי ודודי לי ס"ת ד' יו"דין⁴, דקאי על המ' יום שהי' משה רבינו בהר, שהתחלתם מראש חודש אלול, וזהו שאני לדודי ודודי לי הוא ר"ת אלול⁵, דבחודש אלול הוא סדר העבודה מלמעלה למעלה. וצריך להבין⁶ מהו ענין דודי לי ואני לו שהוא מלמעלה למטה, ואני לדודי ודודי לי שהוא מלמעלה למעלה, ובשניהם מסיים הרועה בשושנים, דעם היות שחלוקים הם, מ"מ, בשניהם נאמר הרועה בשושנים.

ב) ולהבין זה יש להקדים בנוגע לב' אופני העבודה דמלמעלה למטה ומלמטה למעלה, דאף שבכללות נחלקים הם לב' זמנים מיוחדים, אלול שהוא הכנה לתשרי, וניסן שהוא הכנה למתן תורה, מ"מ, ישנם ב' אופני עבודה אלו גם בכל השנה, שהם העבודה דתורה והעבודה דתפלה. והענין בזה⁷, דהנה, ההפרש בין תורה ותפלה הוא כמו ההפרש בין שם מ"ה לשם ב"ן. תורה היא בחי' מ"ה, כמ"ש⁸ זאת התורה אדם, ואדם בגימטריא מ"ה⁹, והעבודה דתורה היא בבחי' המשכה בדרך מלמעלה למטה. ותפלה היא בחי' ב"ן, כמ"ש¹⁰ ואני תפלה, דקאי על

6 ראה רד"ה זה תרד"ע (המשך תער"ב ח"א ע' תריז).

7 בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב שם ע' תריח ואילך. וראה גם ד"ה אני לדודי דש"פ ראה תשי"ב (תו"מ ח"ו ע' 134 ואילך).
8 חוקת יט, יד.

9 פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך אדם. עץ חיים שער י (שער התיקון) פ"ג. שער לח (שער לאה ורחל) פ"ב. ועוד.

10 תהלים קט, ד. ראה זח"ג מט, ב.

1) שה"ש ו, ג.
2) שם ב, טז.
3) שמות ג, יב ובפרש"י.
4) ראשית חכמה שער התשובה פ"ד (ד"ה עוד יש קטו, א). ב"ח לטור או"ח סתקפ"א.
5) וראה אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תקמו.
6) פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א. שער הפסוקים שה"ש עה"פ. ראשית חכמה וב"ח שם. ועוד.

ספירת המלכות שהיא בחי' שם ב"ן, והעבודה דתפלה היא בבחי' העלאה בדרך מלמטה למעלה, וכמ"ש¹¹ למען יזמרך כבוד ולא ידום, דנהורא תתאה קארי תדיר ולא שכיך לנהורא עילאה¹², שהו"ע העלי' מלמטלמ"ע. ואין זה בסתירה להמבואר במק"א¹³ שמ"ה וב"ן הם אורות וכלים, והרי האורות שהם בחי' מ"ה, הם בבחי' עלי' והתכללות במקורם, והכלים שהם בחי' שם ב"ן, הם בבחי' ירידה והמשכה למטה, כי, ענין זה שהאורות הם בעלי' והכלים הם למטה, הוא כמו שהם מצד עצם מהותם, שמצד עצם התהוותם (ווי זיי זיינען געוואָרן) הנה האורות הם בדביקות ניכרת במקורם ומרגישים את מקורם, ולכן הם ברצוא ותשוקה להתכלל במקורם, והכלים שאופן התהוותם הוא שהם בדביקות בלתי ניכרת, ואין מרגישים את מקורם אלא מרגישים את עצמם, שזהו מציאותם, לכן נשארים הם במקומם למטה. וכל זה הוא מצד עצם התהוותם. אבל כפי שנמשכו (ווי מ'הָט זיי אַריינגעגעבן) בסדר ההשתלשלות ע"פ הכוונה העליונה, הרי זה היפך הדברים, שהרי הכוונה בהאור שנמשך בסדר השתלשלות היא בכדי שיפעול בירור זיכוך ועלי' בכללות ההשתלשלות, ומצד כוונה זו בא האור באופן של ירידה והמשכה למטה (בכדי לפעול שם העלי'), והכוונה בהכלים היא שיהיו מוכשרים לקבל את האור בתוכם, ומצד כוונה זו הרי הם בדרך עלי' מלמטה למעלה בכדי לקבל את האור. וזהו ענינם של האורות וכלים כפי שבאים בסדר ההשתלשלות. ומכ"ש כמו שהוא מצד העבודה, הרי כיון שענין העבודה הוא הנחת עצמותו, הנה מצד העבודה נפעל (טוט זיך אויף) בהאורות וכלים ביטול ישותם, ביטול טבעם, להיות היפך טבעם. והיינו, שהאורות שמצד טבעם הם בעלי', הנה מצד העבודה הם כביטול והנחת ישותם להיות בהמשכה למטה, והכלים שמצד טבעם הם למטה, הנה מצד העבודה הם כביטול והנחת ישותם להיות בעלי' למעלה.

ג) **וביאור** הענין, דהנה, תפלה היא בעלי' מלמטה למעלה, דהסדר בעבודת התפלה הוא שההתחלה הוא ממדריגות נמוכות ביותר, ואח"כ עולה בעילוי אחר עילוי, עד שבא למדריגות הנעלות ביותר, וכמ"ש¹⁴ סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שהתחלת

11) תהלים ל, יג.

12) ראה זח"ב קמ, רע"א. זח"א עז, ב. וס"ע תריח.

13) ראה המשך תע"ב שם ע' תקעד.

14) ויצא כח, יב. ראה זח"א רסו, ב. זח"ג

שז, ב. ועוד.

פז, ב. קעח, ב.

התפלה הוא מענינים נמוכים שמוצבים ארצה, וכך הוא עולה בעילוי אחר עילוי בסדר והדרגה, עד שבא לענינים הנעלים ביותר, ועד שמגיע השמימה. והיינו, שההתחלה היא מבחי' הודאה, הודו להוי', ועוד לפני' מאמירת מודה אני, ועד שבא להביטול דשמו"ע שהוא תכלית העילוי. והענין בזה, דהנה, התחלת עבודת התפלה היא ממודה אני, שהו"ע ההודאה בלי שום השגה, שלכן, מיד בקומו משינתו שאז הוא כקטן שנולד, אזי אומר מודה אני. ובזה יובן מ"ש מודה אני לפניך, שהם ב' הפכים, שהרי מודה אני הוא הודאה בלבד כקטן שנולד, שזוהי מדריגה תחתונה ביותר, ולפניך הו"ע שלמעלה מבחי' שמות, דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ¹⁵, שהוא העצמות, ואיך הם ב' הפכים אלו. אך היא הנותנת, דלהיות שהוא בבחי' הודאה בלי שום השגה, היינו, לא רק הודאה שבאה מצד ההשגה, שבהשגה גופא הוא משיג דעד כאן יכול להשיג ומכאן ואילך צריך להודות, דהודאה זו כיון שבאה מצד ההשגה, אינה (עס נעמט אים ניט אַרום) בכל עצמותו, אמנם ההודאה דמודה אני שהיא בלי שום השגה כלל, וכקטן שנולד, דהיינו הודאה שלמעלה מטעם ודעת, הנה הודאה זו היא (נעמט אים אַרום) בכל עצם נפשו ובכל כחותיו, ולכן הודאה זו מגיעה למעלה בבחי' לפניך, שהוא העצמות, כמו שכולל כל ההשתלשלות מעומק רום עד עומק תחת, שזהו לפי שגם בנפש הרי זה בכל עצם נפשו. וכמו שאנו רואים בעובדי הוי' באמת, שבאמירתם מודה אני הם בבחי' מסירה ונתינה לאלקות בעצם נפשם ובכל הכחות שלהם. ומההודאה דמודה אני עולה הוא בעילוי אחר עילוי עד שבא לבחי' הודו להוי', שהרי ההודאה דהודו להוי' יש בה השגה קצת וחלוקי מדריגות, שיודע לחלק שהודו הוא בבחי' הוי', וקראו הוא בשמו, והיינו, דבהוי' שהוא הי' הוה ויהי' כאחד¹⁶ למעלה מהשתלשלות, שם שייך רק הודאה בלבד, ובשמו שהוא שם אד' ושם אלקים כפי שנמשך בעולם, שהוא בחי' כח הפועל שבא בהתלבשות בהנפעל, שם שייך קריאה והמשכה כו'. והטעם שבהודאה זו יש קצת השגה וחלוקי מדריגות, הוא מצד הקדמת ח"י ברכות השחר, הנותן לשכוי בינה, פוקח עורים וכו', שענינם הוא עשיית כלים, הנה לאחרי הקדמה זו יש בו קצת השגה וחלוקי מדריגות, שיודע לחלק שהודו הוא להוי' וקראו הוא בשמו. אך כל זה הוא העבודה דהודאה בלבד.

16 זח"ג רנו, סע"ב (ברע"מ). פרדס שער א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. תניא שעהייה"א פ"ז (פב, א).

15 ראה לקו"ת פינחס פ, ב. פ' ראה לא, ד. ועוד.

ואחרי העבודה דהודו להוי' עולה הוא בעילוי אחר עילוי עד שבא להעבודה דפסוד"ז שהיא העבודה דהשגה. אמנם, כיון שעבודת התפלה היא עבודה מלמטלמ"ע בסדר והדרגה, הרי אי אפשר שמהודאה יבוא מיד להשגה, ולכן גם ההשגה דפסוד"ז אינה אמיתית ענין ההשגה, שהרי ההתבוננות בפסוד"ז הוא בענין התהוות יש מאין, וענין ההתהוות יש מאין לא בא בהשגה כלל, דאף שיש לנו דוגמא על זה מצמיחת אילנות ודשאים בלי שום זריעה כלל, הרי זה רק דוגמא ומופת שישנו ענין בריאה יש מאין, אבל איך היא בריאת יש מאין, אין אנו משיגים כלל. ונמצא, שההתבוננות דפסוד"ז אינה ענין ההשגה, כי אם לעורר התפעלות המדות מצד הפלאת הענין, ולכן הנה העבודה דפסוד"ז אינה עבודת המוחין, כי אם עבודת המדות בלבד.

ואחרי העבודה דפסוד"ז עולה הוא למעלה יותר עד שבא להעבודה דברכות ק"ש וק"ש שזהו אמיתית ענין ההשגה. אמנם להיות שהעבודה דתפלה היא עבודה מלמטלמ"ע בסדר והדרגה, לכן בהכרח שתהי' הכנה להעבודה דברכות ק"ש ע"י העבודה דפסוד"ז, והיינו שהעבודה דפסוד"ז היא ההכנה בנפשו להסיר את כל המונעים ומעכבים להעבודה דברכות ק"ש, שזוהו"ע פסוקי דזמרה, מלשון לזמר עריצים¹⁹, דהיינו להכרית את כל החוחים והקוצים דנה"ב המונעים התגלות הכחות דנה"א, דענין הקוצים הרי כשמו כן הוא שהם דברים שאין בו ממש, וענינו בעבודה הוא דברים בטלים וליצנות, שאינם דבר תאוה, אלא דברים שאין בהם ממש, וא"כ, יכולים לחשוב שכיון שאין בזה ממש אין זה פועל מאומה, אבל האמת הוא שענין זה פועל הגשמה בנפשו (האלקית), והיינו שמתגשם (ער ווערט פאָרגרעבט) באופן שאין לו עריבות (ער האָט ניט קיין געשמאַק) בענינים רוחניים ועד שאין לו שום שייכות לרוחניות. ומכ"ש שזה פועל בנפשו הבהמית שנשאר בגשמיותו ואינו יכול להזדכך (ווערן איידעלער). ונוסף לזה, הנה ע"י הדב"ט הרי הוא בא למחשבות זרות שהם מבלבלים מההשגה דנה"א ואפילו מההשגה דנה"ב. וכמו"כ מבואר ג"כ במק"א¹⁸ בענין הראי' במקום בלתי רצוי (ועד"ז בשמיעה), שיכולים לחשוב שאין בכך מאומה, אבל האמת הוא שעל זה כתיב¹⁹ ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, דהגם שענין זה עצמו אינו עבירה, מ"מ, עינא ולבא הם תרין סרסורי דעבירה²⁰, הנה

(17) ע"פ ישעי' כה, ה.

(18) ראה קונטרס העבודה פ"ב.

(19) שלח טו, לט. וראה תניא ר"פ כז.

(20) תנחומא ס"פ שלח. ובכ"מ. וראה

סה"מ תש"א ע' 157 וש"נ.

כל ענינים אלו הם מבלבלים לעבודה, וזהו"ע פסוד"ז לזמר עריצים, להסיר כל המונעים ומעכבים, שעיי"ז יוכל אח"כ לעבוד עבודתו בברכת ק"ש וק"ש. ואין זה בסתירה להמבואר במק"א²¹ שקודם התפלה צ"ל ההכנה כללית דלך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך²², שכחי עמך ובית אביך²³, והיינו, שהכנה זו צ"ל קודם התפלה, ולא בפסוד"ז, כי, ההכנה הכללית לתפלה להיות לך לך מארצך גו', שכחי עמך ובית אביך, אינה אלא בנוגע לפועל, והיינו, שענין זה הוא באפשרות כל איש ישראלי שיכול לכפות את עצמו שיהי' לך לך מארצך כו' בנוגע לפועל, אמנם העבודה דפסוד"ז לזמר עריצים היא שלא יהי' שייך לענינים אלו (לא רק בפועל, אלא) גם מצד ההרגש. ועם היות שהעבודה דפסוד"ז אינה פועלת עליו ענין של אתהפכא, שלא יהי' שייך כלל לענינים אלו, מ"מ, אף שהוא שייך לענינים אלו, הרי העבודה דפסוד"ז פועלת רוממות בנפשו, ובמילא נעשה מרוחק מענינים אלו. ולאחרי הכנה זו יוכל לעבוד עבודתו בברכות ק"ש, שהיא העבודה דהשגה. דהנה, בברכות ק"ש היא ההתבוננות בעבודת המלאכים, שנחלקים בכללות לב' סוגים, המלאכים בעלי השגה שאומרים קדוש, והאופנים שהם ברעש מצד העדר ההשגה, היינו שהם משיגים את ההפלאה ומזה הם ברעש, ואומרים ברוך, שרוצים בהמשכה כו'. וכאשר האדם מתבונן בעבודת המלאכים, ובפרט בעבודת האופנים שהם שרש נה"ב, נעשה גם בו א' מב' תנועות אלו, תנועת העלאה (בדוגמת עבודת השרפים שהיא בדרך העלאה שאומרים קדוש), שרוצה בהעלי' וההתכללות למעלה, או שרוצה בהמשכת וגילוי אלקות למטה (בדוגמת עבודת האופנים שהיא בדרך המשכה שאומרים ברוך). וענין זה נמשך (דריקט זיך אויס) גם אח"כ בק"ש באמירת הוי' אחד, שיש בזה ב' ענינים. הוי' אחד, וכד אמליכתי' למעלה ולמטה ולד' רוחות²⁴. הוי' אחד הוא ההשגה שכל מה שנברא, ז' רקיעים וארץ וד' רוחות, הכל הוא בביטול כמו קודם שנברא, שהו"ע ביטול במציאות בדרך העלאה מלמטה למעלה, וכד אמליכתי' למעלה ולמטה ולד' רוחות, שהו"ע ברוך שם, הוא בדרך המשכה מלמעלה למטה בהביטול דיחודא תתאה. ואחרי העבודה דברכות ק"ש וק"ש עובד הוא עבודתו בעילוי אחר עילוי עד שמגיע להביטול דשמו"ע, שהוא כעבדא קמי מרי²⁵, שהוא כביטול במציאות. וזהו כללות סדר העבודה דעבודת התפלה שהוא בדרך העלאה מלמטה

(21) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תשפז.

(23) תהלים מה, יא.

(24) ראה ברכות יג, ב.

(25) שבת י, א.

סה"מ תרס"ח ע' ה ואילך.

(22) לך לך יב, א.

למעלה, ומאחר שהוא בדרך העלאה, היינו עבודת הנכרא בכח עצמו, הרי מובן שגם בעליות היותר נעלות אין זה אמיתית הענין דביטול במציאות, אלא הוא רק ביטול היש בלבד.

ד) אמנם עדיין צריך להבין, דכיון שעבודת התפלה היא בהשגה, והרי ענין ההשגה הוא שבא בהתיישבות, וההשגה פועלת שביעת הרצון בהאדם המשיג, א"כ הרי זה היפך משנת"ל שעבודת התפלה ענינה העלאה מלמטה למעלה. אך הענין הוא, שההשגה שבתפלה עיקרה לא בשביל ההשגה עצמה, כי אם בשביל לעורר התלהבות והתפעלות בהאדם המשיג. ולכן אינו מספיק ענין ההשגה בלבד, אלא העיקר הוא שירגיש את האלקות שבהשגה, בכדי לעורר ההתפעלות, והיינו לפי שכל עיקר ההשגה שבתפלה הוא לעורר את המדות. וענין זה הוא בכל המדריגות שבתפלה. וכמו בהשגה שבהודאה, הן ההשגה שבהודאה דמורה אני, שגם בזה יש קצת השגה, שהרי אומר שהחזרת בי נשמתי כו', והן ההשגה שבהודאה דהודו להוי', הנה כל ענין ההשגה הוא רק בשביל לעורר את ההודאה. וגם ההשגה שבפסוד"ז שהיא השגה נעלית יותר, הנה גם היא אינה אמיתית ענין ההשגה, וכנ"ל שענין התהוות הבריאה יש מאין אינו בא בהשגה כלל, וכל ענין ההשגה הוא רק לעורר את התפעלות המדות, שזהו שענין פסוד"ז הוא חקיקה מבחוח²⁶, כיון שאין זה ענין ההשגה, כי אם לעורר את המדות בלבד. ומשום זה לא מספיק ענין החכמה ובינה בלבד, לפי שמצד החו"ב לא יוליד בנפשו התפעלות אמיתית, לפי שהענין הוא רחוק ממנו, שהרי אפשר ששיג היטב עשירות מופלגה של עשיר מופלג ומ"מ לא תתעורר בנפשו תשוקה לזה, לפי שהענין רחוק ממנו, וע"ד מ"ש בספרים²⁷ שאיש כפרי לא תהי' לו תשוקה לבת מלך גם כאשר ידע מעלותי כו', לפי שהוא רחוק ממנה לגמרי, וכמו"כ הוא בעבודה, שמצד החו"ב לבד לא תהי' ההתפעלות, אלא העיקר הוא ענין הדעת דוקא, שיקשר דעתו ויתקע מחשבתו כו', כמבואר בארוכה בתניא²⁸, והיינו שהדעת מקרב אותו להענין ואת הענין אליו, ולכן דוקא ע"י הדעת תהי' ההתפעלות כו'. ויתירה מזה, שגם ההשגה דברכות ק"ש, הנה עם היותה השגה אמיתית, שהרי אין זה חקיקה מבחוח, אלא חקיקה מבפנים²⁹, מ"מ,

29) ראה המשך תער"ב ח"א ע' קעג. ח"ב ע' תתו ואילך. וראה גם ד"ה ואלה שמות תשט"ז פ"ה (תו"מ חט"ז ע' 10 ואילך).

26) ראה לקו"ת בחוקותי מז, ד. המשך תער"ב ח"ב שם. ח"ג ע' א'שיג.
27) ראב"ע יתרו כ, יד.
28) פ"ג. ריש פמ"ב.

הרי תכלית ההשגה הוא שיהי' ואהבת גו'³⁰, והיינו שתכלית הידיעה היא שיומשך בהרגש הלב, וכמ"ש³¹ וידעת היום והשבות אל לבבך, שלזה לא מספיקה ההשגה דחיצוניות המוחין, אלא צ"ל ההשגה דפנימיות המוחין דוקא, לפי שמצד פנימיות המוחין יומשך האור בלב כמו שהוא במוח³². והיינו, שעיקר ההתבוננות הוא כדי שיהי' ואהבת מלשון רצון³³, שהו"ע של עלי' מלמטה למעלה, ועוד זאת, שהאהבה תורגש גם בנה"ב, כמ"ש³⁰ בכל לבבך, וארו"ל³⁴ בשני יצריך, דע"י בירור נפשו הבהמית נעשה יתרון האור מתוך החושך³⁵, שהאהבה דנה"א היא בחילא יתיר³⁶, והיינו, לפי שבנה"א עצמו לא יש רצון כזה כמו בנה"ב, וע"י בירור נה"ב נעשה גם בנה"א רצון כזה, והו"ע האהבה דבכל מאדך³⁰, שהיא בדרך עלי', והוא ע"ד מעלת הבע"ת על הצ"ג (והרי תשובה הו"ע העלאה). וכמו"כ הוא גם בשמו"ע שהוא בדרך העלאה, דעם היות שי"ב ברכות אמצעיות דשמו"ע ענינם הוא המשכה למלאות צרכיו, מ"מ, העבודה בזה, היינו כיצד בא (ווי אָזוי קומט ער צו) לבקשת צרכיו, הרי זה מצד ההשתתואה וכל הענינים שקודמים לזה, שהם בדרך עלי', לפי שכל עיקר ענין התפלה הוא בדרך העלאה מלמטה למעלה.

ה) **אמנם** ענין התורה הוא בדרך המשכה מלמעלה למטה. דהנה, כללות הענין דנתינת התורה הי' בדרך מלמעלה למטה, שהרי ישראל היו אז משוקעים במ"ט שערי טומאה³⁷, וגם לאחרי שיצאו ממצרים באופן דכי ברח העם³⁸, מ"מ, הרי אין זה בערך כלל שבמשך נ"א יום יהיו ראויים לקבל התורה מצד עצמם, ומתן תורה הי' בדרך מלמעלה למטה. וזהו מצד נתינת התורה. וכמו"כ הוא מצד התורה עצמה, הרי התורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, שהוא וחכמתו אחד³⁹, ואין זה דומה לחכמה דאצילות, דבחכמה דאצילות האור הוא בפשיטות והציוור הוא מצד הכלי⁴⁰, אמנם בתורה הרי המדידה היא מצד התורה גופא, והיא מדידה עצמית⁴¹, היינו שמצד העצמות גופא האָט ער זיך אַריינגעשטעלט

35) ע"פ קהלת ב, יג.

36) ראה זח"א קכט, ב.

37) ראה זהר חדש ר"פ יתרו. ועוד.

38) בשלח יד, ה. וראה תניא פל"א.

39) ראה תניא פ"ד. פ"ה. ועוד.

40) ראה סהמ"צ להצ"צ מח, א ואילך.

סה"מ תרס"ח ע' רד ואילך. ובכ"מ.

41) ראה המשך תרס"ו ע' נג ואילך.

30) ואתחנן ו, ה.

31) שם ד, לט.

32) ראה גם קונטרס העבודה ע' 6 ואילך.

סה"מ עת"ר ע' יג ואילך. סה"מ ה'שי"ת ע'

22) ואילך. לקו"ש חל"ט ע' 28. וש"נ. וראה

גם ד"ה ואלה שמות הנ"ל.

33) ראה לקו"ת בהעלותך כט, ד. ואתחנן

ב, ג. ט, ב. ובכ"מ.

34) ברכות נד, א.

בהחכמה דתורה, ולכן התורה היא למטה כמו שהיא למעלה, והיינו דגם בהיותה למטה היא למעלה מההשתלשלות. וזהו הטעם שדברי תורה אין מקבלים טומאה⁴², דכיון שגם בהיות התורה למטה הרי היא למעלה מההשתלשלות, הנה כל ענין של כלי, כל ענין של השתלשלות, אינו יכול לפעול בה מאומה. והיינו לפי שהתורה היא המשכת העצמות, וזהו שמצינו בלימוד התורה, הן בהשגת התורה והן כאשר לומד ואינו משיג שהו"ע לימוד של מקרא, שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו⁴³, שהוא כאדם הקורא לחבירו וכבן קטן הקורא לאביו⁴⁴, והיינו שבלימוד התורה נעשה המשכת העצמות, בדרך המשכה מלמעלה למטה.

(ו) **וזהו** גם ההפרש בין ניסן ואלול, דניסן הוא הכנה למתן תורה, כמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, ומתן תורה הוא המשכה מלמעלה למטה, וזהו שבניסן כתיב דודי לי ואני לו. אמנם אלול הוא הכנה לתשרי, וסדר העבודה דאלול הוא בדרך מלמטה למעלה, ויש בזה סדר והדרגה, דכשם שנת"ל בעבודת התפלה שהיא באופן של עלי' בסדר והדרגה, כמו"כ הוא גם בהעלי' דאלול, שלאחרי העבודה בתחלת חודש אלול, באים בסוף חודש אלול לימי הסליחות, ואח"כ באים לר"ה עשי"ת ויו"כ, עד לנעילה דיו"כ שהיא תכלית העלי'. וכיון שאלול הוא בדרך עלי' מלמטלמ"ע, הנה על זה כתיב אני לדודי ודודי לי.

ועפ"ז יובן ענין דודי לי ואני לו, וענין אני לדודי ודודי לי, ובשניהם מסיים הרועה בשושנים⁴⁵. דהנה, דודי לי ואני לו הוא הסדר דמלמעלמ"ט, שקאי על הזמן דניסן שהוא הכנה למ"ת, ועז"נ הרועה בשושנים, ששונים בתורה⁴⁶, שהו"ע המשכת התורה מצד עצמה שהיא בבחי' המשכה מלמעלה למטה. ומ"ש אני לדודי ודודי לי קאי על הזמן דאלול שהוא בסדר העבודה מלמטה למעלה, דתחלה הוא אני לדודי, שהו"ע העבודה דאלול, ועבודה זו היא הכנה לענין ודודי לי שבתשרי, ומסיים הרועה בשושנים, דשושנה קאי על ספירת המלכות⁴⁷, שנעשה בה העלי' עד בחי' הכתר, וענין זה הוא בעיקר בר"ה, שאז נעשה ענין ההכתרה ובנין המלכות. ונמצא שהפירוש דהרועה בשושנים שנאמר גבי

46) ראה שבת ל, ב. וראה לקו"ת פ' ראה

לב, ד. לג, ד.

47) ראה זח"א בתחילתו. ובביאורי הזהר

לשם.

42) ברכות כב, א.

43) תדא"ר פי"ח.

44) ראה תניא ספ"ד.

45) ראה המשך תער"ב שם ע' תרכו.

אני לדודי ודודי לי הוא בקן העלי'. אמנם מצד העבודה דאלול בקן העלי', שהו"ע עבודת התפלה, ובפרט עבודת התשובה, הנה עי"ז נעשה עלי' גם בהתורה, שזהו"ע הרועה בשושנים ששונים בתורה, והיינו שע"י העבודה באופן של עלי' מלמטה למעלה מחברים תורה שלמעלה בהקב"ה⁴⁸, שזהו"ע תוספת אור בתורה, למעלה יותר מכמו שהתורה היא מצד בריאתה ומצד נתינתה, כי ע"י התשובה נעשה עלי' גם בהתורה, וזהו ענין מ"ש אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים.

(48) ראה זח"ג רכב, ב ברע"מ. ס' הבהיר (סנ"ח) סקצ"ו ובאור הבהיר. לקו"ת שלח מז, ג.